

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisen äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 50

TIISTAINA, JOULUK. 10 P.—TUESDAY, DEC. 10

1918—Kahdeksas vuosikerta.

Anna A. Maleyn muistolle

Anna A. Maley oli sosialistisen liikkeen tienraivaaja.

Eivät läheskään kaikki sosialistitkaan täydellisesti käsittä mitä se merkitsee. Raivaustyö — fyysillinen tai henkinen — ei ole heikon työtä.

Se mitä usein kutsutaan miehen työksi — kutsutaan siksi, että maailmamme on tähän asti ollut miesten maailma. Sanokaamme sitä myöskin naisen työksi. Sillä jos on ketään, joka ei lanistu silloinkuin voimaa rohkeutta, kestävyyttä ja ääretöntä kärsivällisyyttä kysytään, se on nainen.

Kuten muidenkin raivaajien, niin tämänkin sosialistisen edelläkävijän täytyi viittottaa tietä jylhien, koskemattomien korprien läpi.

Piti tunkeutua kyliin ja maalaiskuntiin, missä sosialistia katseltiin melkein kuin villipetoa — tyytyä majotukseen, joka panisi kauppatukustajan toimeensa kykenemättömäksi viikossa — hymyillä jokaiselle puhuteltavalleen ja olla alituisena kävelevänä suosituksena aatteelleen — rohkaista ikävystyneitä, vihamielisen ympäristön tai muuten epäsuotuisten olosuhteiden masentamia tovereita eri paikkakunnilla — voittaa vastuksia ja esteitä joka käänteessä — käydä aatteelle myötätuntoisten luona kätämässä heitä liikkeeseemme pävisin ja pitää puheita illoilla — syödä ruokaa, jolla hädintuskin henki pysyi — matkustaa yökautia istuakseen tungoksellisissa, ilkeähajuisissa päivävaunuissa — kulkea kärrykytyillä vuoristojen yli ja suunnattomien salviävii-dakkojen halki, kahlata päättömien maaseutujen liejussa, kestää santa- ja multamyrskyjä ja rae-, räntä- ja vesisateita — olla pois kotoa omaistensa luota kuu-kausissa kerrallaan — aina tuntea olevansa enemmän kaiken muun kuin hyvänsuopaisen uteliaisuuden kohteena.

Kaikkia tätä ja paljon enemmän. Tässä on mainittu vain muutamista niistä uskomattoman monista vaihoista ja vaikeuksista, jotka ovat raivaajan, esi-organiseraajan tiellä. Ja nämä on kuvattu paremminkin miesten katsantokannalta. Epäilemättä tuo työskentely oli paljon vaikeampaa naiselle kuin miehelle — sillä yleinen mielipide myöntää miehelle enemmän vapautta.

Kun otamme huomioon, että

(Jatkoa toisella sivulla)

MIETTEITÄ

Kirj. Helmi M—n.

Raatajan raskas elämä,
Vaellus on vaivaloista.
Surma kiertää kantapäällä,
Suruja ei itkut poista.
Turman nuolet armottomat
Usvissa ja selkein saartaa.
Vaivat toisen, vaivat omat
Kaikkiällä kiertää, kaartaa...
Kuolon mailla ei käy kato,
Tuonen rauta ei tylsä liene.
Runsa on sen viljan sato,
Eipä sitä halla viene.
Kalma naurain kutsuu, korjaa,
Säästä ei nyt nuorta, norjaa.
Kenen tahtoo, sen se soutaa
Tuonen sillan alta yli —
Nälkä tappaa, taudit kaataa,
Saa toiset kaksinkerroin raataa
Eestä toisten, eestä loisten.
Keinottelijain monenmoisten
Aika parhain nyt on olla.
Nyt saa vaivatonta rahaa
Koota niinkuin lapiolla! —
Vaan annas olla,
Kuinka pitkään!
Antaneeko keinot mitkään,
Jos kansa nousee!
Ja se nousee!

Nyt jo tarttuu tiedon jouseen,
Heittää päältään ryysyt hylty,
Pukee parhaat juhlaahteet.
Kokoo kortta täydet sylty,
Toteen saattaa aikain aatteet!
Kumoukset mielet huumaa,
Taotaan jo rautaa kuumaa!
Joukko uljas eipä huoli,
Jos osa orjista kuoli.
Ennenkuin sen ajan näki,
Miten voittoon käypi väki
Mi ei säiky!
Uhman kansa!
Jatka ei se orjuuttansa,
Vaikka kauan
Antoi aatteen mahtisauvan
Pysytellä piilossansa.
Punaliput pimennoissa
Kanan pidatettiin poissa,
Vaan jopas nousi!
Ratas pyörii kumouksen,
Uuden ajan kajastuksen
Idän taivaalla jo huomaa.
Orjain huomaa
Uutta maailmaa se näyttää.
Jopas käyttää
Orjat järkeään ja mieltään.
Pois jo esteet työntää tieltään
Valtiain ei mahti autä,
Kansantahto on kuin rauta,
Kylmä, järkkymätön, kova!

Keljat kaikenlaiset kuortaan,
väriään ja mieltään muuttaa,
Karvansa niin yhä luovat,
Osottavat pelkurunttaan...
Kansantahtoon taivuttava,
Enemmistöön kuuluttava

Vaikka vastenmielisesti!
Kuni hyenat he huutaa
Varsin aivan täyttä suuta
Kiroillen niin harmissansa...
Eivät malta tunteitansa
Tietoinansa itse pitää.
Vaan yhä ruikuttavat sitä,
Miten tyhmää työläiskansa
Käyttämään on valtojansa...
"Leipää, leipää", aina huutaa,
Ymmärtämättä mitään muuta...
Vaan eipä auta nyrkinpuimit,
Eikä kälminjuonet, elkeet.
Ken taivu ei, sen suuhun telkeet
Asettaapi kansanmahti!
Niinpä sitten myrkkymielin
Kostoaan vain salakielin
Juonijansa yrittävät
Kokoon koota, sen kun voivat!
— Vaan silti soivat
Idän uudet huomenkellot!
Käsissä jo valta heillä,
Kohta, toivon, sama meillä —
Silloin vapauslaulut kaikuu
Rinnoistamme riemut raikuu
Rauhanvirret helää!
Ja kansa elää!
Ei niinkuin myyrät, työn orjat,
Ei niinkuin kurjat ahertajat,
Vaan kuni miehet reippaat,
sorjat.

Etsiskellen jouto-ajat
Valistusta, tiedon taikaa!
Eläen kuin terve, uljas ihminen
Mi ompi vapaa!
Toverina, ystävänä
Kaikkiällä toistaan tapaa
Se kansa, jota tieto johtaa
Luottaen suureen veljeyteen...
Judaksia tuskin kohtaa,
Ne kun esineenä ovat vihan.

Tulevaisuuden suuri kansa
Raitista on ja ylevätä.
Kukaan toveriaan ei jätä
Epätoivoon, orjuutukseen.
Missä huomattavaa hätä,
Riennetään jo avustukseen.
Ei armona, ei ilkkumielin.
Vaan kuni velvollisuuden tun-
tein,
Toverilleen, ystävälleen!

Näitä mietin
Juhlahumuin lähetsessä
Joulun suuren saapuessa.
Onko totta toiveissani,
Uskottavaa unissani?
Vaiko vuotten, vuotten jälkeen
Unta, jälleen...
Ei! Se tosiaankin
Todeks' kääntyy.
— Eessä nuden ajan aalto
Alkamassa uusi taival!

Vanha ja uusi maailma

Vaihtelu- ja muutosrikasta on kehityksen kulku, tietämättömyyden, puutteellisuuden, vaikeuksien ja vaillinaisuuksien entisyyteen siirtyvästä nykyisyydestä, tietoisempaan, täydellisempään ja vapaampaan tulevaisuuteen. Niin nopeasti seuraavat kehityksen askeleet toisiaan, että niitä tuskin ehditään huomaamaan. Jokainen eletty päivä vie jotakin ollutta mukanaan entisyyden unhotukseen ja jokainen alkava päivä tuo tilalle uutta ja vastaavampaa. Kilvalla pyrkii ihmisnero keksimään uusia koneita, uusia menettelytapoja, kaikilla ihmisjärjen hallittavilla aloilla. Saavutettua astetta tukeaan käyttäen, tunkeutum se yhä syvemmälle tuntemattomuuteen, löytäkkeen salattuna olleita keinoja ja voimia palvelemaan ihmistä, helpottaakseen hänen tilaansa säilymisen taistelussa. Kokemuksen kautta on vähitellen opittu tuntemaan uusien keinojen, uusien tapojen, ja uusien käsitteiden hyödyllisyys. Ja sitä mukaa kun taikasuko ja enakkoluuloisuus häviää, tulevat ihmiset halukkaammiksi omaksumaan kehityksen esittämät, välttämättömiksi käyneet muutokset. Nyt jo kilpaillaan nutuuk-sien käytäntöön ottamisessa; monet, hyljätään saatavissa olevan, odottavat vieläkin uudemman ilmestymistä.

Aatteiden, taiteen ja tieteiden aloilla on myöskin opittu näkemään suuria muutoksia. Oikeus- ja siveyskäsitteissä huomataan vanhoista uuteen siirtymisen vaatimusta. Taide on erittäin herkkä muutosten vaikutukselle, mikäli se palvelee tarkotustaan puhtaasti, kauniimman ja jalomman elämän kuvastajana. Tiede, kaikkien aikojen edistystaiste-luissa katkerimmin vastustettu inhimillinen pyrkimys, aivan kun ihmisen särkee ennen erehtymättömänä pidetyt tiedot ja käsitteet. Nykyajan kankoputkel-la nähdään avaruuteen kane-maksi kuin entisajan kaikkina-kevä ja kaikkitietävä jehova saatoi nähdä.

Ne, jotka eivät käsittä, että kehitystä johtaa syiden ja seurausten vissit lait, eivät jaksa ymmärtää, että se pohjarakenne, jolle yhteiskunta perustuu, on samalla tavalla muutosten alainen, kuten muutkin seikat joka-päiväisessä elämässä. Heille on kehitys sattuman asia, vahingossa tapahtuneita löytöjä, ilman